

ZPRÁVY Z ČESKÉ GEOGRAFICKÉ SPOLEČNOSTI

Informace pro členy

Vážená členko, vážený člene České geografické společnosti, pokud jste zároveň s Informacemi ČGS neobdržel/a také časopis Geografie 2016/1, znamená to, že nemáte za letošní rok zaplacený členský příspěvek. Prosíme, učiňte tak nyní. Výše řádného ročního členského příspěvku je 600 Kč, pro studenty a důchodce 300 Kč (letošní číslo časopisu Geografie pak obdržíte dodatečně). Číslo účtu společnosti je 1921937329/0800 (Česká spořitelna a. s., Praha 1, Václavské nám. 42; IBAN: CZ40 0800 0000 0019 2193 7329; SWIFT: GIBACZPX), variabilní symbol – ulehčující pro identifikaci platby – je číslo uvedené na obálce, ve které jste časopis obdržel/a. Pokud nemáte zájem v ČGS dále setrvat, prosím, podejte zprávu na sekretariát společnosti: sekretariát České geografické společnosti, z. s., Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Albertov 6, 128 43, Praha 2, tel.: 221 951 397, e-mail: dana.fialova@natur.cuni.cz. Běžnou praxí je informovat o aktuálním dění v ČGS členy prostřednictvím elektronické pošty (např. formou Geografického newsletteru), ale bohužel adresář sekretariátu není úplný a plně aktuální, proto prosím, pokud došlo ve vašem případě ke změně e-mailové adresy, nebo z jakéhokoli důvodu nedostáváte elektronické zprávy z ČGS, zašlete váš kontakt na e-mail: dana.fialova@natur.cuni.cz. Děkujeme.

Dana Fialová

Zpráva z jednání HV ČGS

Jednání HV ČGS se konalo dne 10. 2. 2016 v Praze.

V úvodu R. Perlín informoval, že se v souladu s novým občanským zákoníkem podařilo dokončit registraci naší společnosti jako zapsaný spolek. V této věci bude nutné především doplnit některé oficiální materiály společnosti o zkratku „z. s.“

nebo celá slova „zapsaný spolek“ (např. hlavičkový dopisní papír, razítko, podpisová práva v bance apod.). Oficiální název společnosti je tedy Česká geografická společnost, z. s. nebo ve zkrácené verzi ČGS, z. s.

Na základě dohody s iniciativou „Czechia“ předsednictvo HV ČGS, připravilo dopisy adresované všem sportovním svazům letních sportů s výzvou, aby začaly používat při označení naší země jednoslovné geografické označení Česko/Czechia. Z některých odpovědí vyplývá, že sportovní svazy jsou připraveny tuto změnu přijmout a čekají na pokyn ministryně školství. I ta byla s podobnou žádostí oslovena. Další jednání s příslušným náměstkem MŠMT jsou dále připravena.

R. Perlín a D. Fialová na základě podkladů poboček a sekcí připravili výroční zprávu ČGS a odevzdali ji v řádném termínu Radě vědeckých společností. Výroční zpráva odráží strukturu aktivit naší společnosti.

S. R. Kučerová informovala o průběhu, organizační struktury ZO, o vztahu ZO k MŠMT, ČGS a geografickým pracovištím v Česku i povinnostem vůči IGU. Zdůraznila potřebu stanovit nástupnického organizačního garanta ZO od školního roku 2017/2018, kdy končí pořadatelský mandát stávajícího hlavního organizačního garanta a jeho týmu. Nebude-li organizační garant znám, nebude možno nahlásit pokračování soutěže jejímu vyhlášovateli, tj. MŠMT, a hrozí, že se v roce 2017/2018 soutěž neuskuteční (minimálně nebudou ze strany MŠMT koordinována její nižší postupová kola a soutěž bude vyřazena ze seznamů soutěží Excellence SŠ a ZŠ). Současně doc. J. Langhammer jako proděkan Geografické sekce PŘF UK v Praze požádal HV ČGS o přidělení pořadatelství ZO Geografické sekci na další pětileté období počínaje školním rokem 2017/2018 a HV ČGS tento návrh schválil. Pro zajištění snadnějšího přechodu na osobu nového organizačního garanta, lepší komunikaci a sdílení informací pověřil HV ČGS S. R. Kučerovou rolí poradce geografických soutěží pro studenty základních a středních škol.

S. Kraft v zastoupení M. Vančury představil rámcový program výroční konference ČGS, která se bude konat v prostorách JČU ve dnech 5.–7. 9. 2016. Cena za konferenci je 1 800 Kč včetně vydání sborníku a běžného občerstvení, pro studenty a doktorandy je vložné ve výši 1 000 Kč. Nezapomeňte se registrovat.

Jedním z hlavních bodů programu byla zpráva o hospodaření společnosti v roce 2015 a schválení nového rozpočtu ČGS na rok 2016. Rozpočet v roce 2015 se podařilo udržet vyrovnaný, s relativně pravidelným a odpovídajícím čerpáním jednotlivých rozpočtovaných položek. Návrh rozpočtu vychází z dlouhodobé zkušenosti a postupu plnění a čerpání rozpočtu v roce 2015.

HV ČGS dále jednal o podobě a organizaci studentské soutěže o nejlepší vysokoškolskou kvalifikační práci. HV ČGS se usnesl, že soutěž proběhne v roce 2016 tak, aby se celostátní kolo soutěže konalo v první den Výroční konference ČGS v Českých Budějovicích (pondělí 5. 9. 2016 dopoledne). HV ČGS doporučuje, aby do soutěže byly přijímány práce studentů, vytvořené od posledního celostátního kola soutěže, které proběhlo na sjezdu ČGS v roce 2014. V roce 2015 neproběhla

Studentská odborná soutěž bakalářských ani diplomových prací. HV ČGS se přiklání k uspořádání soutěže v rámci výroční konference tak, aby se jednotliví účastníci soutěže mohli osobně setkat s odbornými geografy z jiných fakult.

Podrobný zápis z jednání HV ČGS včetně přijatých usnesení je k dispozici na webu ČGS <http://geography.cz> v pravém sloupci Informace o ČGS, zápisy z HV ČGS.

Radim Perlín

Závěrem roku 2015 v celém Česku proběhly Dny geografie

Upozornit na šíři geografických výzkumných témat, která jsou středem zájmu jednotlivých pracovišť, poukázat na význam geografie v moderní společnosti, nezbytnost geografické gramotnosti školní i celé české populace, a tím zdůraznit přínosy geografického vzdělávání pro život jedince v moderním světě. S tímto záměrem vyzval Hlavní výbor České geografické společnosti k pořádání akcí v rámci Dní geografie v roce 2015.

Navázal tak na výzvu k pořádání akcí v roce 2014, kdy byly, ještě pod názvem Týden geografie, na území celého Česka rozšířeny aktivity dlouhodobě organizované katedrou geografie PřF UJEP v Ústí nad Labem. Bylo rozhodnuto, že akce nadále ponese název Dny geografie a bude každoročně pořádána v rozmezí 3. a 4. listopadového týdne. Časové určení akcí tak navazuje na zmíněnou ústecskou tradici Týdne geografie, ale má i mezinárodní rozměr, neboť reflektuje akce Geography Awareness Week, Day of Geography a GIS Day.

Právě propojení s dalšími mezinárodními akcemi se ukazuje jako poměrně přínosné, neboť velký podíl na programu zaujímaly workshopy zaměřené na seznámení s GIS a jejich praktické využití – tedy aktivity dlouhodobě pořádány v rámci GIS Day. Právě GIS jsou v podstatě výhradní doménou geografů a mají značný přínos (mimo jiné) pro modelování reálných i hypotetických situací využitelných například při územním plánování či ochraně obyvatel. Tím lze GIS využít v rámci popularizačních akcí s cílem akcentovat význam geografie pro současnou společnost a každodenní život obyvatel (nejen) v Česku.

Výzva České geografické společnosti směřovala především ke geografickým výzkumným a vzdělávacím institucím, ale také k základním a středním školám, neziskovým organizacím či knihovnám. V roce 2015 na výzvu reagovalo 35 institucí, které samostatně či ve vzájemné spolupráci uspořádaly akce ve 13 obcích ležících v devíti krajích – od Prahy, Brna, Ostravy, až po Úpici v Podkrkonoší, Jáchymov a Mikulov v Krušných horách či Horažďovice na Klatovsku. V součtu bylo na portálu www.dnygeografie.cz registrováno 117 akcí. Počet akcí i zapojených institucí značí výrazný nárůst oproti loňskému prvnímu ročníku akce. Pozitivně lze vnímat poměrně rovnoměrné prostorové rozložení pořádaných akcí. S výjimkou oblasti

Česko-moravské vrchoviny byly akce rozptýleny v podstatě po celém území Česka. Na druhou stranu je třeba konstatovat, že hlavní centra akcí se nacházela v krajských městech, v nichž sídlí některé z geografických vysokoškolských pracovišť (to se mimo jiné projevilo v absenci akcí v krajích Vysočina a Karlovarském). Do budoucna tak je z pohledu České geografické společnosti vhodné nejen udržet nabídku aktivit ve zmíněných hlavních centrech, ale dále rozšířit program o aktivity v menších obcích. To předpokládá aktivizaci knihoven, základních a středních škol či neziskových a volnočasových organizací, podobně jako tomu bylo v letošním roce v případě ZŠ Úpice-Lány či Envicentra Podbranský mlýn v Horažďovicích.

Mapu ukazující prostorové rozložení akcí naleznete na internetových stránkách www.dnygeografie.cz, které obsahují také seznam akcí včetně jejich anotací, zprávy o jejich průběhu i fotogalerie se snímky z akcí.

V Praze byla hlavním organizátorem akcí Geografická sekce PŘF UK spolupracující s Českou demografickou společností, neziskovou organizací LOONO, BESIP a ITveskole.cz. Pro návštěvníky byly připraveny přednášky, exkurze, GISové workshopy, geocaching, výstavy a komentované projekce filmů, či interaktivní aktivity umožňující více se seznámit s prací geografů. Mezi návštěvníky se největšímu ohlasu těšily přednášky a workshopy k současné migrační a geopolitické situaci, ale také GIS workshopy, geocaching či Den zdraví. Zvýšenému zájmu (zejména ze strany školní veřejnosti) se však těšily v podstatě všechny připravené aktivity. Mimo to, v Praze proběhla také akce Názvoslovné komise ČÚZK.

Přírodovědecká fakulta a Fakulta životního prostředí UJEP v Ústí nad Labem se připravenými aktivitami nejprve zapojily do GIS Day, následoval kurz celoživotního vzdělávání pro učitele, výstava a Hyde Park o školních kartografických pomůckách. Návštěvníci si dále mohli vyslechnout prezentaci geograficko-antropologického výzkumu na Papui-Nové Guineji či odborně diskutovat k migrační krizi v Evropě. Zájemci se také mohli zúčastnit exkurze s profesionálními průvodci za montánním dědictvím Jáchymovska do štoly Lehnschafter u Bouřňáku. K programu v kraji přispěly také Krušnohorská důlní, o. p. s. a Offroadsafari.cz svou akcí v lokalitě středověkého stříbrného důlního komplexu v Mikulově u Teplic.

Katedra geografie Fakulty ekonomické ZČU zorganizovala v Plzni řadu akcí na podporu a propagaci geografie. Vyučující z katedry geografie během dvou týdnů vedli 14 různých vyučovacích hodin na plzeňských středních školách, které byly doplněny programem pro absolventy studia geografie – zejména přednáškami o budoucnosti Ameriky či o vývoji využití ploch v Česku. Program v kraji pak rozšířilo Envicentrum Podbranský mlýn (PROUD) v Horažďovicích, které si připravilo GISové workshopy a přednášky pro školy i širokou veřejnost.

V Českých Budějovicích se návštěvníci mohli zúčastnit akcí pořádaných katedrou geografie PdF JČU. Ať již se jednalo o přednášky na aktuální témata, workshopy v rámci GIS Day či akce věnující se trendům ve výuce geografie.

V Brně byla připravena diskuzní přednáška o aktuálním výzkumu českého pohraničí (Geografický ústav PŘF MU), dále bylo možné shlédnout výstavu atlasů, map, posterů, 3D snímků či si vyzkoušet práci s GIS softwarem (katedra geografie PdF MU).

Na bohatém programu v Olomouci se podílely tři katedry Přírodovědecké fakulty UP, konkrétně katedra geografie, katedra rozvojových studií a katedra geoinformatiky. Připraveny byly cestovatelské přednášky, projekce filmů, odborné přednášky, ale například i týmová šifrovací hra. Atraktivní program nabídly Dny Věd o Zemi pořádané v olomoucké Pevnosti poznání. Na programu se tak objevily mimo jiné přednášky o pocitových mapách, podnebí Olomouce či Olomoucku na starých mapách. Nad očekávání organizátorů pak byl zájem o první ročník týmové šifrovací hry GET [OL], jejímž hlavním cílem bylo zábavnou formou poznat krásná a tajemná zákoutí města Olomouce.

Dny geografie na Fakultě logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně pořádané v Uherském Hradišti se nesly v duchu krizového řízení. Návštěvníci si mohli mimo jiné vyzkoušet práci s GIS zaměřenými např. na simulaci povodní, výbuchu nebezpečné látky či teroristického útoku. Kromě geografů v rámci programu vystoupili příslušníci IZS, pracovníci krizových štábů a útvarů obecní, regionální i krajské úrovně či softwaroví vývojáři. Program byl připraven ve spolupráci s městem Uherské Hradiště a Asociací studentů v Uherském Hradišti.

V Moravskoslezském kraji mohli zájemci o geografii navštívit akce v Třinci (pořádané Spolkem studentů geografie PŘF OU) a v Ostravě. Workshop Den GIS byl pořádán ve spolupráci katedry městského inženýrství Fakulty stavební a Institutu geoinformatiky Hornické geologické fakulty, VŠB-TUO. Bohatý program připravily také geografické katedry PŘF OU – zájemci v jeho průběhu mohli např. více poznat Japonsko či Makedonii, dozvědět se nové informace o geografii piva či diskutovat o anexi Krymu.

V Hradci Králové uspořádala obecně prospěšná společnost Civitas per Populi přednášku a workshop o tom, že GIS nemusí být nudný. V severněji položené Úpici pak zájemci naslouchali cestovatelské přednášce *Hořkosladká chuť Keni*, která se uskutečnila na základní škole Úpice-Lány a byla věnována dobrovolnictví, školám, hudbě, smíchu, slzám a všemu, s čím se musí cestovatel na rovníku potýkat.

Program, připravený pro Dny geografie 2015, byl velmi rozmanitý a ukazoval geografii v celé své šíři, jako atraktivní vědní obor s velkým přínosem pro současnou společnost, který jako jediný dokáže komplexně nahlížet na přírodní i společenskou složku světa. Již nyní se všichni můžeme těšit na Dny geografie 2016, které se budou opět konat ve druhé polovině listopadu. Zúčastnit se můžete nejen jako návštěvníci akcí, ale i jako organizátoři. Pokud se v roce 2015 ve vašem regionu neuskutečnila žádná z akcí, anebo byste program akcí ve vaší obci rádi rozšířili,

pak neváhejte a uspořádejte ji sami a zaregistrujte ji do celostátního programu akcí. Věříme, že následující ročník naváže na úspěchy Dnů geografie 2015 a vysoko nastavenou laťku ještě překoná.

(Připraveno s využitím zpráv organizátorů akcí zaslaných České geografické společnosti a uveřejněných na portálu <http://www.dnygeografie.cz>.)

Martin Hanus

Omluva za tiskovou chybu

V minulém čísle našeho časopisu Informace ČGS, 34, 2 došlo nedopatřením k tiskové chybě na str. 72 ve třetím řádku. Na slavnostním ceremoniálu v Litomyšli byl jmenován čestným členem pan docent Petr Šindler, nikoli Šindelář, jak bylo v textu chybně uvedeno.

Ještě jednou se velmi omlouváme za tiskovou chybu a děkujeme za pochopení.

Jménem redakce časopisu IČGS Hana Bednářová